

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש

פרשת יתרו

הגיליון השבועי לכל יהודי 998

י"ט בשבט התשס"ו
(17.2.06)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונב

ספרים

תורת מנחם כח-ל

שיחות הרבי מליובאוויטש
בהוצאת קה"ת

מהדורה חדשה של התוועדות הרבי, בעברית. בכרכים שלפנינו שיחותיו מקיץ תש"כ ומשנת תשכ"א. שיחות רבות מתפרסמות כאן לראשונה. כמו-כן הופיע מפתח עניינים לכרכים א-כו. טל' 972-3-9606018.

ימים כתומים

מאת ידידיה מאיר
וסיון רהב-מאיר

בהוצאת ידיעות אחרונות

הגירוש של תושבי גוף קטיף חולל רעידת-אדמה בקרב נאמני ארץ-ישראל. המחברים קיימו סדרת שיחות עם דמויות מרכזיות בציבור זה, לכל רוחב הקשת, שאלו את השאלות הקשות והביאו את התשובות כהוותן. 238 עמ'. טל' 972-3-7683333.

מה שסיפר לי הרבי

מאת לוי-יצחק גורנו
בהוצאת מלכות

סיפורים שסיפר הרבי מליובאוויטש בהתוועדותיו, לצד ההוראות שהפיק מהם בעבודת ה'. הספר מנוקד ומתאים גם לילדים. 972-3-9606120 עמ'.

בעוד שבועיים: גיליון האלף

אנו מודים שוב לכל הכותבים והמברכים, ובע"ה נביא מבחר ממכתביכם בגיליון החגיגי. אתם מוזמנים להוסיף לכתוב לנו, בעיקר סיפורים הקשורים בגיליון זה ובהשפעתו על חייכם.

זמני השבוע

ניי-יוק	טרויט	מיאמי	יסטון	לוס-אנג'לס
5:14	5:48	5:57	6:03	5:20
6:15	6:50	6:50	6:58	6:17

פקס: 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
הפצה בארה"ב: 718-7561328
דפוס בארה"ב: The Print House, 718-628-6700
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות
נא לשמור על קדושת הגיליון

נאמנות מוחלטת לתורה

כדאי שמישהו יספר לשר החינוך שמאות-אלפי תלמידים מתחנכים על ההכרה, שהתורה היא מערכת הערכים העליונה ביותר, וכי שום חוק אינו למעלה ממנה

מעניקה לחוק המלכות תוקף הלכתי, משום שזו הדרך שמבטיחה את שלום התושבים ומונעת אנרכייה. כך כל תנועה, ארגון או קבוצה קובעים תקנון, שיוצר 'כללי משחק', המונעים חיכוכים ושרירות-לב ומאפשרים את ניהול המסגרת.

אך אף שחובה לשמור את החוקים והתקנות, צריך לזכור שמדובר בסך-הכול ב'כללי משחק'. אין בהם כשלעצמם שום דבר מקודש. אפשר היה לחוקק חוקים הפוכים, וגם אז הייתה החברה יכולה להתנהל כראוי. אלה חוקים שמבוססים על הסכמה של החברים לפעול על-פיהם, ובמידת הצורך ניתן לשנותם או לבטלם. לכן יש לציית לחוקים ולתקנות, אבל בשום אופן לא לקדשם.

לעומת זאת, חוקי התורה הם ערכים מוחלטים, מקודשים. הם אינם 'כללי משחק'. תוקפם אינו נובע מ'הסכמה לאומית'. הם מחייבים את הכלל והפרט, אם נרצה ואם לאו. הם אינם ניתנים לביטול, לשינוי, לעדכון או לתיקון. הם צווים אלוקיים מוחלטים, שניתנו לנו מאת בורא כל הארץ במעמד הר-סיני.

לא לחדד עימות

מכאן נובע הבדל יסודי בין חוקי המדינה לבין חוקי התורה: בחוקי המדינה, כאשר פרט אינו מקבל חוק כלשהו, הוא עבריין; אך אם הכלל או רובו סבור שחוק מסוים אינו נכון — בידם לשנותו או לבטלו. לעומת זאת, בחוקי התורה, אם ציבור מבקש לעבור על מצווה, החטא חמור פי כמה מפרט שעובר על המצווה, שכן כאן מדובר בציבור שמתנכר לתורת ישראל ולחוקיה.

אם רשויות המדינה יחדדו את הדברים ויביאו את ציבור שומרי המצוות לעימות חזיתי בין חוקי המדינה לבין נאמנותם לתורה, אין ספק שהם יעדיפו למסור את נפשם ולא לעבור על מצוות התורה. עימות כזה גם יהרוס את המרקם העדין של מערכת היחסים בין יהודים שומרי-מצוות לבין המדינה. על-כן כדאי מאוד להימנע מעימותים אלה, ובמיוחד במציאות המתוחה והטעונה שנוצרה בשנה האחרונה.

שר-החינוך, שנפגש השבוע עם בנות בית-הספר בבית-אל, שאל אותן אם לדעתן יש משהו שהוא מעל החוק. הבנות השיבו בפשטות: התורה. תשובה זו הכעיסה את השר, וכפי שדווח, התפרץ בסערת-נפש: "איזה חינוך קיבלתן?! שהתורה היא מעל החוק?!". השר היה נסער כל-כך עד שפנה, בנוכחות התלמידות, אל ראש מחלקת החינוך בבית-אל, והתריס כלפיו: "איזה חינוך אתם נותנים להן?!".

אנחנו מאוד לא רוצים להסעיר עוד יותר את השר, אבל כדאי שמישהו יספר לו שזה בדיוק החינוך שמקבלים עוד מאות-אלפי תלמידים בארץ. כך התחנכו דורות של יהודים במשך כל הדורות, שהתורה היא מערכת הערכים העליונה ביותר, ושום חוק אינו יכול לפגוע אפילו בקוצו של יו"ד בתורה. להפך, חוק שמנוגד לתורה הוא חוק פסול שדינו להתבטל.

קידוש תקנות

מסופר על רבי לוי-יצחק מברדיצ'ב, שכאשר נתמנה לרב העיר, הוזמן לרשום תקנה בספר הקהילה, כנהוג. ביקש רבי לוי-יצחק להכניס בספר הקהילה את עשרת הדיברות. על תמיחת ראשי הקהילה השיב: "רואים אנו שאנשים מקדשים את חוקי הקהילה יותר מאשר את חוקי התורה. לכן, אם עשרת הדיברות יהיו רשומים בספר הקהילה, יתייחסו אליהם בהדרת-קודש ויקפידו לקיימם".

אנשים נוטים לקדש חוקים ותקנות מעשי ידי-אדם, כאילו היו תורה מסיני. לא פעם שומעים אדם מזדעק: "זה בניגוד לתקנון!", ומנימת קולו ברור שבעיניו זה פשע חסר-כפרה. ואילו על רמיסת חוקי התורה עשוי אותו אדם להגיב באדישות, ואף לא להבין את סערת-ליבם של המזדעקים על כך.

אין ספק שכל מסגרת אנושית זקוקה לחוקים ולתקנות שמסדירים את כללי ההתנהגות של הפרט והכלל. הקביעה 'דינא דמלכותא דינא'

לא לסמוך על בינת אנוש

לאדם – לאחד את כל מעשיו, אפילו הפשוטים ביותר, עם "אנוכי ה' אלוךך", ושנקיים גם את המצוות השכליות מתוך קבלת עול מלכות שמים.

לעלות לעליונים

אך גם בזה לא די. צריך ש"התחתונים יעלו לעליונים". הקב"ה רוצה שגם בני-האדם הנחותים ביותר, מי שמצד עצמם מסוגלים למעשי רצח וגנבה, עד שצריך להזהירם, בקולות וברקים, "לא תרצחו!" ו"לא תגנובו!" – גם מהם נדרש ש"יעלו לעליונים". גם הם צריכים להגיע להבנה ולידיעה באלוקות, ב"אנוכי ה' אלוךך".

יהודי נדרש להתעלות ולהתרומם, עד שיגיע לתחושה ולהכרה ש"הוי" הוא "אלוךך" – ששם הוי', המייצג את "היה, הווה ויהיה כאחד", האלוקות שלמעלה לגמרי מהבריאה, שגם דרגה עליונה זו תהיה "אלוךך" – האלוקים שאתה יכול להשיגו ולהכילו בפנימיותך.

(לקוטי שיחות כרך ג, עמ' 889)

תגנוב" צריך להיות מורגש היסוד האלוכי – "אנוכי ה' אלוךך".

גם ציוויים פשוטים ויסודיים צריך יהודי לקיים בגלל הציווי האלוכי, ולא משום שהשכל האנושי מבין כך. זה צריך להיות הטעם העיקרי לקיום המצווה – העובדה שזה ציווי של הקב"ה.

איחוד כל המעשים

הפרדה בין "לא תרצח" לבין "אנוכי ה' אלוךך", ומסירת הציווי לשיקוליה של בינת אנוש, מסוכנת ואינה מתאימה לרצון ה'. ראשית, אי-אפשר לסמוך על השכל, משום ש"על כל פשעים תכסה אהבה", ואהבתו של האדם לעצמו עלולה לבלבלו, עד ששכלו 'יבין' שהעברה היא אפילו 'מצווה' (ובוודאי לא יהיה אפשר להישמר מ'לא תרצח' ו'לא תגנוב' בדקות, כמו שפיכת דמים על-ידי 'הלבנת פני חברו' או 'גנבת דעת').

נוסף על כך, אם יקיים את המצווה בגלל שכלו, יחסר האיחוד בין שכל האדם לבין רצון הקב"ה, והלוא כל המשימה שהקב"ה נתן

מעמד הר-סיני נתן לנו הקב"ה את עשרת הדיברות. בדיברות הללו כלולים דברים שיש ביניהם פער גדול ביותר: הדיברות הראשונים – "אנוכי", "לא יהיה לך" וכו' – עוסקים בעניינים העמוקים ביותר באחדות האלוקית, ואילו בהמשך מפורטים ציוויים פשוטים, כמו "לא תרצח" ו"לא תגנוב", ציוויים המובנים מאליהם גם בשכל אנושי ממוצע.

מדוע כלל הקב"ה בתוך עשרת הדיברות את שני הקצוות, שני סוגי הציוויים הללו? אלא בכך בא לידי ביטוי החידוש הנפלא שחולל במתן תורה – החיבור בין התחתונים לעליונים. זה עיקר עניינו של מעמד הר-סיני, יצירת החיבור בין הדברים העליונים ביותר ובין הדברים התחתונים ביותר.

הסיבה לקיום מצוות

חיבור זה נעשה בשני כיוונים: א) "העליונים ירדו לתחתונים"; ב) "התחתונים יעלו לעליונים". רצונו של הקב"ה, שהעניינים העליונים ביותר ירדו עד הדברים התחתונים ביותר. גם בציוויים כמו "לא תרצח" ו"לא

מן המעייין

נושא השבוע: בני-ישראל

אמרת השבוע

לא לקנטר

בשחר ימיה של החסידות העלילו על החסידים שכביכול אינם עוסקים בתורה. בקהילה אחת נתגלע ויכוח על אופייה של החסידות, והוחלט לשגר משלחת אל המגיד ממזריטש, כדי לבקש לבאר סוגיה שהתקשו בה, ואז ייווכחו אם אכן החסידים יודעים ללמוד תורה.

כשהגיעו אל המגיד, הפנה אותם אל תלמידו, רבי זושא מאניפולי. רבי זושא ביאר את הסוגיה, עד שהכול השתוממו. כשעלו אל מרכבתם לשוב לעירם, התברר כי שכחו את הביאור. חזרו אל רבי זושא וביקשו לחזור לפנייהם על הביאור.

אמר להם: "לו הייתה כוונתכם לשם שמים, בוודאי לא הייתם שוכחים את הביאור; אבל מאחר שמטרתכם הייתה לקנטר ולבחון אותנו, שכחתם, ושום תועלת לא תצמח מזה שאומר אותו שוב לפניכם".

או אחר, אך ה'מודה אני' נותר שלם. לכן אומרים 'מודה אני' אפילו בידיים טמאות.

(היום-יום)

יהודים לצאח

"סגולה" היא מלשון 'סגול'. כשם שה'סגול' בכל דרך שאתה מהפכו נשאר עומד בצורתו, אף כנסת ישראל כך – על כל הטלטולים והזעזועים יישארו בני-ישראל יהודים".

(רבי דוד מלוב)

כמו ספר-תורה

הבעל-שם-טוב אמר: אהבת-ישראל יקרה מאוד בעיני אבינו שבשמים. כל יהודי הוא אצל הקב"ה כמו ספר-תורה.

מהותו של יהודי

בתניא מבואר שנשמ כל יהודי, יהיה מי שיהיה, באה "ממוח העליון, שהוא חכמה עילאה כביכול, כמשל הבן הנמשך ממוח האב". בעת התועודות חסידית אמר על כך אחד מגדולי החסידים, כשהוא ממרר בבכי: "חכמה עילאה" בתוך שק של בשר ועצמות, עם דם רותח...

(לקוטי דיבורים)

למעלה מההיגיון

"והייתם לי סגולה מכל העמים" (שמות יט,ה). אהבת הקב"ה לעם-ישראל היא כעניין של "סגולה", למעלה מן ההיגיון והטעם.

(היהודי הקדוש מפשיסחה)

כלי-קיבול לכל הטוב

"סגולה" הוא אוצר וכלי-קיבול לכל גנזי מלכים. הקב"ה אמר לישראל, שיעשה אותם כלי-קיבול להניח בהם את כל הטוב שיש לו, ויוכלו לקבלו.

(רבי מרדכי יוסף מאיזביצה)

חלק מן העצם

את מהותו של יהודי אין להעריך ואין לשער. יהודי הוא חלק מן העצם, והתופס במקצתו כאילו תופס בכולו. כשם שאין שיעור לעצם (לקב"ה), כך אין שיעור לחלק.

(היום-יום)

למעלה מטומאה

כל הטומאות שבעולם אין בכוחן לטמא את ה'מודה אני' של יהודי. ייתכן שיחסר בדבר זה

הצלה בכוח

בעיירה קמינסק התגוררו שני אחים גברתנים, עשויים ללא-חתי, פיירמן שמם. הם היו ידועים ומוכרים לכול. בכל משימה שבה נדרשו אומץ, גבורה או שניהם גם-יחד, היו בני הקהילה פונים אל האחים פיירמן.

יום אחד התייצבו כמה מנכבדי הקהילה על מפתן בית משפחת פיירמן. הם ביקשו לשוחח עם האחים הגברתנים, "בעניין דחוף וסודי". לאחר שהוכנסו פנימה סיפרו הנכבדים לשניים מעשה נורא: פלוני-אלמוני, מתושבי העיר, מבקש להשתמד (רח"ל). היהודי נתן את עיניו בצעירה נכרייה, ובעבורה הוא מוכן לנטוש מורשת אבות ולנתק את עצמו מעמו ומאלוקיו. כל השיחות שניהלו רבים וטובים עם אותו יהודי, העלו חרס. ליבו אטום, אזוני ערלות ועיניו עצומות לגמרי.

"כיצד נוכל אנו לעזור, במקום שבו נכשלו כל החכמים?", תהו האחים. "נותרה עוד דרך אחת אחרונה", לחש המבורג שבחבורה — "להביאו אל הצדיק היושב בדרושיץ".

"כלום סבורים אתם שאדם המסרב להקשיב ולהשתכנע כאן, יקום ויטע עד דרושיץ, כדי להעניק לצדיק הזדמנות לשנות את דעתו?", תמחו האחים.

"יפה מאוד!", ענה הנכבד, "לשם כך, בדיוק, באנו אליכם... אין מנוס אלא לחטוף את האיש ולהביאו אל הצדיק בכוח!".

קיבלו עליהם האחים את המשימה. הם ידעו כי אם ייכשלו בה ימיטו על עצמם, במוידיהם, אסון כבד. ובכל זאת הסכימו להסתכן כדי להציל נפש מישראל. לאחר שקיבלו גם את ברכת הוריהם, יצאו השניים לדרך.

הגיעו לביתו של העומד להשתמד והציגו את עצמם כידידיו, שוחרי טובתו. תוך כדי שיחה על דא ועל הא הציעו לו לצאת לשוטט קמעה ברחובות העיירה. נתפתה האיש והסכים. כך התהלכו להם השלושה מרחוב לרחוב, עד שהגיעו לפאתי העיירה. הם לא עצרו אלא המשיכו הלאה לאזור השדות.

שם, הרחק מעין רואה, כבר ציפתה להם עגלה רתומה לשני סוסים, ועגלון יהודי מנוסה. בטרם הספיק מידוענו לקלוט את הנעשה, אחזו בו ארבע ידי פלדה והעלוהו לעגלה. שם

לקיים ואחר-כך להבין

כשפוגשים יהודי שעדיין אינו שומר תורה ומצוות, הנטייה הטבעית היא לנסות לשכנעו באמצעות השכל וההיגיון באמיתות האמונה ובצדקת דרכה של התורה. גישה זו מבוססת על הנחה, שכביכול היהודי הזה אינו שומר תורה ומצוות רק משום שלא השתכנע בשכלו שצריך לעשות זאת, וברגע שיבין בשכלו ובמחשבתו שיהודי צריך לקיים תורה ומצוות — מיד ייהפך למקפיד על קלה כחמורה.

מי שרוצה, יכול למצוא לגישה זו סימוכין בסיפוריהם של כמה וכמה מבעלי-התשובה, ולפיהם ההחלטה לשמור תורה ומצוות באה בעקבות שכנוע שכלי. הללו שמעו הרצאות, קראו ספרים או שוחחו עם רבנים, והגיעו למסקנה שכלית שצריכים להאמין בה' ולקיים את תורתו ומצוותיו. בעקבות השכנוע השכלי התחילו היהודים הללו לקיים הלכה למעשה את מה שהבינו שצריך לעשות.

דרך מייגעת

האמת היא, שמבין כל הדרכים זו הדרך הקשה ביותר. אמנם האדם הוא יצור תבוני ביסודו, והמוח שליט על הלב, וכאשר האדם מבין בשכלו שיש לעשות דבר-מה, הוא אמור לנהוג כן; אבל למעשה, רק מעטים חיים ומתנהגים על-פי השכל הקר. אצל רוב בני-האדם תופסים הרגשות וההרגלים מקום הרבה יותר מרכזי בניווט אורח-החיים. הדבר נכון לא רק בענייני אמונה, אלא גם בחיים הגשמיים. רוב בני-האדם מתקשים להתגבר על הרגלי אכילה, עישון וכדומה, אף שהם מבינים בשכלם שהרגלים אלה מזיקים להם.

השכל, אף שהוא מצטייר ככלי אובייקטיבי שבוחן דברים לגופו של עניין, הוא מושפע מאוד מנטיותיו של האדם. בדרך-כלל יבין האדם את מה שהוא רוצה להבין, ולא יבין את מה שאינו רוצה להבין. השכל יכול תמיד להציג 'צד שני', להטיל ספק, לטעון 'אייפאק מסתברא'. לכן הניסיון לקרב יהודי לאמונה בה' ולשמירת תורה ומצוות באמצעות שכנוע שכלי והגיוני עלולה להתברר כדרך מייגעת ורצופת התנגדויות.

ודאי שיש חשיבות רבה להבין את ענייני האמונה ולהגיע להכרה שכלית בקיום הבורא ובאמיתות התורה, אבל זה יכול להיות שלב שני. קודם לכן יש לעורר את הניצוץ היהודי ולגלות את נקודת האמונה. נקודה זו אינה תוצאה של הכרה שכלית, אלא היא טמונה בליבו של כל יהודי מעצם הווייתו. כשמצליחים להגיע לנקודת היהדות ולהפיח רוח-חיים בניצוץ הפנימי, תהיה הדרך קלה לאיך-ערוך.

כיצד מעוררים את הניצוץ היהודי? — על-ידי קיום מצוות מעשיות. יש להשתדל לגרום ליהודי לקיים מצווה בפועל ממש — להניח תפילין, לקבוע מזוזה, להדליק נרות שבת וכדומה. כאשר היהודי מקיים מצווה, נוצרת 'צוותא' בינו ובין הקב"ה, מצווה המצווה. חיבור זה פותח פתח בנשמתו של היהודי, ומאכן ואילך תהיה דרכו קלה ובטוחה הרבה יותר.

קשר על-שכלי

גם בני-ישראל, כשקיבלו את התורה, לא התחילו בשכנוע שכלי ("נשמע"), אלא בקבלת-עול מלכות שמים ("נעשה"), ודווקא על-ידי כך זכו לקבל התורה. כך יש לפנות אל יהודים — לעוררם לעשות תחילה, ולהבטיח להם שאחרי ה'נעשה' יגיעו גם ל'נשמע' ויבינו בשכלם ובהגיונם למה צריכים לקיים כל זאת.

זה למעשה גם יסוד הקשר של יהודי עם הקב"ה. קשר זה אינו מבוסס על השכל, אלא על חיבור על-שכלי ביסודו. לכן נכנס ילד יהודי בבריתו של אברהם אבינו בהיותו בן שמונת ימים, כאשר אין לו עדיין שום שייכות להבנה והשגה. שכן הקשר של יהודי עם הקב"ה הוא למעלה מהשכל, ורק אחר-כך מגיע הזמן שהיהודי לומד ומבין גם בשכלו את ענייני האמונה. כך צריך לפנות גם אל יהודי מבוגר — קודם-כול לקשרו עם ה' ותורתו, על-ידי קיום מצווה בפועל, ואחר-כך ללמדו ולהסביר לו את כל העניינים בשכל ובהבנה.

החרידו את האיכרים הגויים בכל מקום שבו חלפה העגלה. לכל מי שניסה לתהות על פשר הזעקות סיפרו האחים כי 'דיבוק' אחז בחברים וכי הם מובילים אותו אל ה'ראבין' היושב בדרושיץ, כדי שיוציא מגופו

קשרו את שתי רגליו לבל יוכל לברוח. בינתיים הניף העגלון את שוטו באוויר והסוסים פתחו בדהרה מהירה.

זעקות הזעם והשבר של האיש

את ה'דיבוק'. האיכרים הפולנים, בשמעם את המילה 'דיבוק', נפוצו בבהלה לכל עבר, כשהם ממלמלים תפילות ולחשים ליראתם.

בהגיעם לדרושיץ הורידו האחים את האיש והביאוהו לבית הרבי. כאן ציפתה להם בעיה חדשה: הגבאי, שלא היה בסוד העניין, החליט שלא להתיר לשני הגברתנים ולשבושי שגררו עמם להיכנס פנימה.

האחים, בהבינם את הסכנה הגדולה המרחפת מעל ראשיהם, לא התרשמו יתר על המידה ממחאות הגבאי. דחיפה קלה הצידה, נגיעה בידית הדלת וכבר הם בתוך הקודש פנימה.

גוללו האחים לפני הרבי את סיפורו העגום של בן-עיריתם המבקש להשתמד וסיפרו גם על הדרך שבה הביאוהו הלום. "יפה נהגתם",

שיבחם הרבי והורה להם לשחרר את האיש מכבליו. "הוסיפו לשמור עליו כאן, עד אשר פנה לשאוב", הוסיף כעבור רגע, ומיד פנה לשאול את האיש לשמו ולשם אימו.

אור-אז עזב הרבי את החדר ופנה לבית-המדרש. בהגיעו לשם פתח את ארון-הקודש והתייצב מולו שעה ארוכה. לאחר מכן רשם הרבי את שם האיש ואת שם אימו על-גבי ארון-הקודש עצמו.

בשובו מבית-המדרש הייתה ארשת רצינית עמוקה נסוכה על פני הרבי. הוא שב ושיבח את האחים על מעשם הנועז. לאחר מכן אמר: "שובו לקמינסק ואמרו לנכבדי הקהילה כי יכולים הם להיות רגועים. כעת, האיש לא ישתמד. אפילו הס"מ (הסטן) עצמו לא יצליח לקחתו מאיתנו!".

כעבור רגעים אחדים עלו השלושה אל העגלה, בדרכם לשוב לקמינסק. כל הדרך הצטנף האיש בפניתו, מכונס בהרהוריו, שותק כדג.

בהגיעם הורידו האחים את האיש במעונו והמשיכו לביתם, שם כבר ציפו להם בכיליון-עיניים נכבדי הקהילה. השניים סיפרו להם את קורותיהם ומסרו את דברי הרבי כלשונם. הנכבדים הודו נרגשות לאחים וביקשו מהם לנצור את לשונם ולנהוג משנה זהירות גם בעתיד.

סיפור מופלא ומוזר זה, סיפר הרב נח-גד ויינטראוב מירושלים, ששמעו ישירות מפי של מענדל פיירמן — אחד משני האחים. וסיים הרב ויינטראוב את הסיפור במילים האלה: "הכרתי היטב את היהודי שעמד להשתמד, והוא נהפך ליהודי ירא-שמים ושלם במעשיו. אף בניו ובנותיו הלכו בדרך ה'".

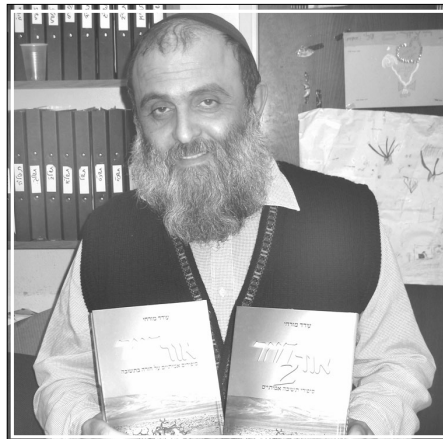
מלקט הסיפורים

משה שמיר, בענייני מחשבה, יהדות, פוליטיקה וערכים ('בעט ברזל, בצפורן שמיר'), ועוד. וכמובן, שני הספרים הנזכרים, מסדרת 'אור חוזר'.

התוכי שגרם למהפך

את רוב הסיפורים מצא באמצעות ערוצי הרדיו והעיתונים הדתיים, ובעקבותיהם שוחח שיחות ישירות עם בעלי הסיפורים. יש סיפורים מרטיטים, כמו הסיפור על צולל צעיר שנלכד במערה תת-ימית עם חמצן שהספיק לשלושים שניות בלבד, ואז, בהישירו מבט אל המוות, זעק ליבו 'דיבוננו של עולם, הוצא אותי מכאן!'. יש סיפורים מרגשים, כסיפור של אותה נערה יהודייה שגדלה במזרח ונחלצה ממנו בעזרת שליח חב"ד בבירמינגהם, אנגליה, וכיום היא אם למשפחה חסידיית בצפת.

ויש גם סיפורים משעשעים, כמו הסיפור על התוכי שברח ממשפחה חרדית ונחת בחצר משפחה שאיננה שומרת מצוות. המושגים החדשים שהתוכי חזר עליהם ללא הרף, כמו "שלוש עליכם" ו"שבת שלום", הם שגרמו בעקיפין למהפך בחייה של המשפחה.

עודד וספריו: סיפורי חוזרים

שני, כשאפשר ללגום היישר מהמעייץ? עזבתי את האוניברסיטה ועליתי לירושלים, ללמוד בישיבה".

קרב לחסידות

כמה שנים חיפש את דרכו, עד שחש כי הגיע אל המנוחה ואל הנחלה. "אינני משתייך לחוג מוגדר, אבל אני קרוב מאוד לדרך החסידות", הוא אומר.

מאז החל לשמור מצוות הספיק עודד להוציא-לאור שלושה ספרי שירה ('קביים של אמונה', 'אורות דתוה בכלים חד-פעמיים' ו'אל מודע למהדרין'); ספר פרוזה ('הרהורי תשובה' בהוצאת 'תמוז'), ובו סיפורים קצרים מעולמו של המתלבט; ספר המתעד שיחות מעמיקות שניהלו הוא ושני חברים עם הסופר

סיפורים האישיים של בעל-תשובה תמידי מפעימים את הלב. זה מצא את דרכו ליהדות כתרמילאי במזרח הרחוק, חברו התעורר בעקבות הנחת תפילין בתחנה המרכזית, ושלישי גילה את האור בביקור מזדמן בבית-כנסת. **עודד מזרחי** מרחובות, בעצמו בעל-תשובה, החליט לאסוף את המיוחדים שבין הסיפורים האלה ולהוציאם-לאור כסדרת ספרים. עד עתה ראו אור שני חלקים בסדרה – 'אור חוזר 1' ו'אור חוזר 2'.

עודד (45), נשוי ואב לחמישה, נולד באילת למשפחה "בעלת זיקה מסורתית דלה מאוד". בנעוריו נמשך למגמות הריאליות, אך בצבא, בעקבות משבר ("כל בניי בא לאחר משבר", כדבריו), מצא את עצמו שוקע בקריאה אינטנסיבית של "ספרות קלסית, איכותית". לאחר הצבא הלך לאוניברסיטת תל-אביב ללמוד ספרות וקולנוע.

למה מכלי שני?

"אהבתי את הלימוד, במיוחד את הספרות, וניהלתי חיים חילוניים לגמרי. עניין האמונה והחזרה בתשובה לא חלף במוחי אפילו כאופציה פרועה", מספר עודד. "ערב אחד, בסוף השנה השנייה ללימודים, פגשתי חברי-לדות מאילת, שחזרו בתשובה ולמד בישיבה בירושלים. הייתה לנו שיחה שנמשכה כל הלילה, ופתאום הבנתי שהאמונה אינה סותרת את השכל הישר, אלא היא ערך מוסף עליו".

הגילוי גרם לו הלם מוחלט. "הייתי בהתלבטות קשה ונקטתי גישת 'שב ואל תעשה'. עד שיום אחד, בקורס של שירי ביאליק, גיליתי שגם 'המשורר הלאומי' ניק את ההשראה ואת עולם המושגים שלו מהתורה. שאלתי את עצמי, מדוע עלי לשתות מכלי

פִּינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

ברוך הוא וברוך שמו

שאלה: מה עניינה של אמירת "ברוך הוא וברוך שמו" כששומעים את שם ה'?

תשובה: בשירת האזינו (דברים לבג), נאמר: "כי שם ה' אקרא, הבו גודל לאלוקינו". 'ספר חרדים' הביא בשם מדרש, ש"אמר להם משה לישראל, בשעה שאני מזכיר שמו של הקב"ה, אתם הבו גודל לאלוקינו" – מכאן שענין "ברוך הוא וברוך שמו" על הזכרת השם. עוד נאמר בגמרא, שאף כשמזכירים צדיק בשר-ודם צדיק לברכו, שנאמר (משלי יז), "זכר צדיק לברכה", קל-וחומר "בשעה שאני מזכיר צדיק עולמים – אתם תנו ברכה". בעל 'ספר חרדים' ועוד גדולים ראו זאת כמוצאת-עשה מדרבנן, אבל ברוב הפוסקים ובשולחן-ערוך מוזכר הדבר רק כמנהג, שהחל לנהוג בו הרא"ש (לפני כשבע-מאות שנה) בשם אביו.

למעשה עונים זאת בתחילת ברכה ובסופה, חוץ במבוקם שאסור להפסיק דביבור, כגון בברכות קריאת-שמע ואפילו

בפסוקי-דמרה (ויש דיון אם מותר לומר זאת בין 'שתבח' ל'יוצר אור'), וכן אין אומרים זאת כששומעים ברכה שיוצאים בה ידי-חובה (כמו קידוש, ברכת שופר ומגילה), שאז "שומע – כעונה", ואסור להפסיק באמצע הברכה. אם הפסיק וענה, ה'משנה ברוחה' וה'יחווה דעת' מקילים בדיעבד; לדעת אדמו"ר הזקן יש ספק בדבר; וה'אגרות משה' פוסק שלא יצא גם בדיעבד.

אם הש"ץ ממנה, ועל-ידי הענייה בקול לא יהיה אפשר לשמוע חלק מהברכה, יש לענות זאת בשקט.

כשהכוהנים נושאים כפיהם ומזכירים שם ה', למנהג חב"ד והאשכנזים אין עונים "ברוך הוא וברוך שמו" כלל, והספרדים אומרים זאת, ועדיף בלחש.

מקורות: יומא לזא, להב, ונראה אוצר המדרשים [אייזנשטיין] עמ' 111). ספר חרדים פליח אות יז. טושו"ע סי' כד ס"ה ונ"כ. שו"ע אדמו"ר הזקן שם סי' וס"ח, ומשניב סי' קא. פסקי תשובות קכח, מא. קצות השולחן סי' כב כבד"ה יא. שו"ת: אגרות משה ח"ב תמוז סי' צח. יחווה דעת ח"ד סי' ט ושי"ב. אציקלופדיה תלמודית, ערך 'ברוך הוא וברוך שמו' (כרך ד טור קצח). ספר המנהגים-חב"ד עמ' 42.

עלוני 'שיחת השבוע'

בעברית וברוסית

חופצים בכל רחבי ארה"ב

להזמנות ולפרסום אנא פנו

718-7561328

sh-usa@chabad.org.il

סופר סת"ם • HaSofer
RABBI MOSHE KLEIN
משיה הלוי קליין
321 Kingston Avenue
718-221-2222

www.esofer.com
A HaSofer Company

להצבעים חיוחדים
בקרו באתר בעברית
www.SKY2000.com
חבריהם ללא
תחרות
הנהלה חבדיית
התמחות בטיסות לישראל
הצעת לנסות
\$899
ניירוס-ישראל
212.599.3333
60 E. 42 st. #712, NY, NY 10165

Midtown
Manhattan

Pace auto parts Inc
* Foreign - domestic we deliver * All makes
and models * Low discount prices
* Full link of accessories
Over 40 years experience
OPEN MON. - THU. 8:00 - 6:00
FRI. 8:00 - 2:30
www.paceautoparts.com
FAX: 212-582-7241
Tel: 212-757-6969
548 W. 48th ST. NEW YORK N. Y. 10036

Levi Hartman
לוי הרטמן
Office: 718-871-8282 X 128
Cell: 646-335-8818
Fax: 718-633-0499
www.levifunding.com
3910 14th Ave. Brooklyn NY 11218
דובר עברית

EVERGREEN FUNDING CO.
Commercial & Residential Funding